

Finanční analytický úřad

✉: pošt. přihrádka 675, Jindřišská 14, 111 21 Praha 1, dat. schránka: egi8zyh
☎: +420 257 044 501; fax: +420 257 044 502

V Praze dne 26. srpna 2025

Č.j.: FAU-121182/2025/03

METODICKÝ POKYN č. 4

Finančního analytického úřadu

ze dne 26. srpna 2025

určený povinným osobám dle § 2 zákona č. 253/2008 Sb.¹

OZNÁMENÍ PODEZŘELÉHO OBCHODU

Obsah

Část první - Úvodní ustanovení	2
I. Úvod	2
II. Právní úprava podezřelého obchodu v AML zákoně	2
III. Význam pojmů	3
Část druhá – Podezřelý obchod.....	3
I. Pojem „podezřelý obchod“	4
II. Zjištění podezřelého obchodu	5
Část třetí - Oznámení o podezřelém obchodu	6
1. Časový faktor oznámení	7
2. Náležitosti oznámení podezřelého obchodu.....	8
3. Zpětná vazba	10
4. Povinnost mlčenlivosti	11
Část čtvrtá – Forma oznámení podezřelého obchodu a možnosti spojení	11
Část pátá – Závěrečná ustanovení	12
I. Přehled verzí pokynu.....	12
II. Účinnost	12

¹ Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AML zákon“).

Část první - Úvodní ustanovení

I. Úvod

Mezi významná preventivní opatření v boji proti praní špinavých peněz, financování terorismu a financování proliferační (dále jen „AML/CFT“) se nepochybně řadí detekce podezřelého obchodu povinnou osobou a jeho oznámení finanční zpravodajské jednotce². Cílem tohoto opatření je zabránění zneužívání finančního systému k praní špinavých peněz, financování terorismu nebo financování proliferační a vytvoření podmínek pro odhalování takového jednání. Postup při podezřelém obchodu je upraven v části druhé, hlavě III zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AML zákon“). Pokud povinná osoba zjistí podezřelý obchod v souvislosti se svou činností je povinna takový obchod oznámit Finančnímu analytickému úřadu³ (dále také „FAÚ“), který plní roli finanční zpravodajské jednotky pro Českou republiku. Pro efektivní fungování AML/CFT systému je důležité nejen včasné oznámení o podezřelém obchodu (dále také „OPO“), ale také jeho kvalita. Tento metodický pokyn poskytuje povinným osobám základní informace k pojmu podezřelého obchodu, k jeho oznamování včetně přehledu požadovaného obsahu oznámení podezřelého obchodu a k formě jeho podání. Současně pokyn upozorňuje na povinnost mlčenlivosti a informuje o zpětné vazbě FAÚ, kterou FAÚ poskytuje ve vztahu k OPO.

II. Právní úprava podezřelého obchodu v AML zákoně

AML zákon upravuje pravidla ve vztahu k podezřelému obchodu zejména v následujících ustanoveních:

- § 6, § 7 odst. 2 písm. a), § 9 odst. 1 písm. b), § 9b, § 13a odst. 4, § 15a odst. 4,
- § 16 odst. 1 písm. f), § 18, § 19, § 20, § 21, § 23, § 26, § 27, § 27a, § 28 písm. e)
- § 29a odst. 2 písm. b), § 30, § 34 odst. 7, § 38 odst. 1, § 39 odst. 1 písm. j), k) a odst. 4, § 46 odst. 1, § 55 odst. 2 a 3;

Dílčí úprava ve vztahu k podezřelému obchodu je v prováděcím předpise k AML zákonu, kterým je vyhláška č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AML vyhláška“). Její závaznost však dopadá pouze na některé povinné osoby, a to z finančního sektoru (úvěrové a některé finanční instituce⁴), které podléhají dohledu České národní banky. Působnosti AML vyhlášky tak podléhají úvěrové nebo finanční instituce, které splňují všechny tři následující podmínky (§ 2 odst. 1 ve spojení s § 3 odst. 1 písm. a) AML vyhlášky):

- 1) patří mezi povinné osoby podle § 2 odst. 1 písm. a) a písm. b) bodů 1 až 10, 15 a písm. h) bodu 5 a odst. 2 písm. a) AML zákona
- 2) podléhá dohledu České národní banky podle § 44 zákona o České národní bance (č. 6/1993 Sb.) a
- 3) podléhá povinnosti písemně vypracovat systém vnitřních zásad (dále také „SVZ“) podle § 21 AML zákona.

AML vyhláška se problematiky podezřelých obchodů, jejich hlášení a šetření zabývá v následujících ustanoveních:

- § 8, § 10, § 15, § 16, § 17, § 17a, § 17b, § 18, § 19

² Mezinárodní standardy (FATF Doporučení) upravují oznamování podezřelých obchodů v Doporučení č. 20.

³ Povinné osoby, které jsou členem příslušné profesní komory, činí podání oznámení podezřelého obchodu prostřednictvím této komory.

⁴ Povinné osoby dle § 2 odst. 1 písm. a) a b) AML zákona.

III. Význam pojmů

Pro lepší pochopení a výklad problematiky je vhodné upřesnit význam některých pojmů, se kterými tento metodický pokyn pracuje:

- **AML/CFT** – anglická zkratka pro „*anti-money laundering / countering the financing of terrorism*“, tj. boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu (pro účely pokynu zkratka včetně boje proti financování proliferace)
- **AML zákon** - zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů
- **AML vyhláška** - vyhláška České národní banky č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů
- **Datová schránka** – nástroj elektronické komunikace a elektronické úložiště k doručování a provádění úkonů vůči státu a všem jeho institucím, definice v § 2 zákona č. 300/2008 Sb., elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
- **Financování terorismu** – anglicky „*financing of terrorism*“ a anglická zkratka „*FT*“, definice v § 3 odst. 2 AML zákona
- **Financování proliferace** – neboli „financování šíření zbraní hromadného ničení“, anglická zkratka „*financing of proliferation*“, definice v § 3 odst. 3 AML zákona
- **Legalizace výnosů z trestné činnosti** – tj. „praní špinavých peněz“, anglická zkratka „*money laundering*“, definice v § 3 odst. 1 AML zákona
- **Mezinárodní sankce** – definice zakotvena v § 2 zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPMS“)
- **MoneyWeb** – systém elektronického šifrovaného spojení FAÚ s povinnými osobami a ostatními orgány státní správy
- **Obchod** – (definovaný v § 4 odst. 1 AML zákona) podle kontextu buď jednorázový obchod mimo obchodní vztah, anebo dílčí transakce v rámci obchodního vztahu
- **Obchodní vztah** – smluvní vztah definovaný v § 4 odst. 2 a § 54 odst. 7 AML zákona
- **OPO** – zkratka pro „oznámení podezřelého obchodu“
- **PEP** – politicky exponovaná osoba definovaná v § 4 odst. 5 AML zákona
- **Právní uspořádání** – svěrenský fond nebo zahraniční svěrenský fond či jemu strukturou nebo funkcemi podobné zařízení řídicí se právem jiného státu
- **Sankční zákon** – zákon č. 1/2023 Sb., o omezujících opatřeních proti některým závažným jednáním uplatňovaných v mezinárodních vztazích (sankční zákon)
- **ZPMS** – zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí ve znění pozdějších předpisů

Část druhá – Podezřelý obchod

Přiblížení pojmu „podezřelý obchod“ vyžaduje, aby se povinná osoba nejprve seznámila s pojmem „obchod“, který vymezuje jaké situace v rámci činnosti povinné osoby v tomto postavení, budou pod tento pojem spadat. Zjištění, nebo-li detekce toho, že se jedná o podezřelý obchod je jedna ze základních povinností povinné osoby a předchází následnému oznámení takového obchodu v souladu s AML zákonem.

I. Pojem „podezřelý obchod“

Pojem „obchod“ je klíčovým prvkem AML zákona, jelikož je spojen s řadou postupů a přijatých opatření ze strany povinné osoby, jako např. identifikace a kontrola klienta, neuskutečnění obchodu nebo oznámení podezřelého obchodu. Co je „**obchodem**“ ve smyslu AML zákona stanovuje § 4 odst. 1 tohoto zákona. Obchodem se rozumí **„každé jednání povinné osoby jednající v tomto postavení s jinou osobou, pokud takové jednání směřuje k nakládání s majetkem této jiné osoby jednající v tomto postavení nebo k poskytnutí služby této jiné osobě“**

Z definice obchodu tak vyplývá, že se vždy jedná:

- o nakládání s majetkem jiné osoby (zpravidla klienta), přičemž není určující směr „toku majetku“, tzn. tok ke klientovi nebo od klienta⁵ (např. vklad či výběr hotovosti, vklad na hráčské konto či výplata výhry)
- nebo o poskytování služeb jiné osobě (např. daňové poradenství, vedení účetnictví, provedení auditu), kdy není podmínkou nakládání s majetkem jiné osoby.

Současně se uplatní § 54 odst. 1 AML zákona, dle něhož *„Povinnosti, které tento zákon ukládá povinným osobám, se vztahují pouze k činnostem, které jsou předmětem jejich podnikání nebo jimi poskytovaných služeb.“* tzn., že ve vztahu k pojmu obchod ve smyslu AML zákona se bude jednat o obchod pouze v případech, kdy půjde o činnost resp. službu povinné osoby, pro níž má tento status.

V souvislosti s pojmem „obchod“ je také vhodné upozornit povinné osoby na skutečnost, že se jedná jak o **obchod uskutečněný v rámci obchodního vztahu** ve smyslu § 4 odst. 2 AML zákona⁶ (podmínkou není smluvní vztah), tak o **jednorázový obchod**, kdy povinná osoba není s klientem v obchodním vztahu.

Legální definice „**podezřelého obchodu**“ je zakotvena v § 6 AML zákona. Samotný pojem je pro účely AML zákona definován v úvodu odst. 1, kdy se jím rozumí **„obchod uskutečněný za okolností vyvolávajících podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu⁷, nebo že obchod jinak souvisí nebo je spojen s financováním terorismu, anebo jiná skutečnost, která by mohla takovému podezření nasvědčovat.“**. Následně definice obsahuje pod písm. a) až j) níže uvedený demonstrativní výčet (tj. názorný výčet) nejběžnějších znaků podezřelého obchodu, které musí povinná osoba vzít do úvahy při vyhodnocování, zda se jedná o podezřelý obchod či nikoliv.

Demonstrativní výčet znaků podezřelého obchodu v § 6 odst. 1 AML zákona:

- a) klient provádí výběry nebo převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech,
- b) během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících uskuteční klient nápadně více peněžních operací, než je pro jeho činnost obvyklé,
- c) počet účtů zřizovaných klientem je ve zjevném nepoměru k předmětu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
- d) klient provádí převody majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod, anebo provádí složité nebo neobvykle objemné obchody,
- e) prostředky, s nimiž klient nakládá, zjevně neodpovídají povaze nebo rozsahu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,

⁵ Za obchod je považována i transakce mezi jednotlivými účty téhož klienta.

⁶ „**Obchodním vztahem**“ se pro účely AML zákona rozumí „vztah mezi povinnou osobou jednající v tomto postavení a jinou osobou, jehož účelem je nakládání s majetkem této jiné osoby nebo poskytování služeb této jiné osobě, jestliže je při vzniku vztahu s přihlédnutím ke všem okolnostem zřejmé, že bude trvající nebo bude obsahovat opakující se plnění“.

⁷ Pojem v souladu s § 3 odst. 2 písm. c) AML zákona zahrnuje i „financování proliferace“ tj. financování šíření zbraní hromadného ničení.

- f) účet je využíván v rozporu s účelem, pro který byl zřízen,
- g) klient vykonává činnosti, které mohou napomáhat zastření jeho totožnosti nebo zastření totožnosti skutečného majitele,
- h) klientem nebo skutečným majitelem je osoba ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- i) povinná osoba má pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačních údajů o klientovi, nebo
- j) klient odmítá podrobit se kontrole nebo odmítá uvést identifikační údaje osoby, za kterou jedná.“

Jelikož výčet znaků podezřelého obchodu není konečný a dochází nejen k neustálému dynamickému vývoji napříč typy obchodů, včetně technologického vývoje, ale zejména s ohledem na různé typy povinných osob, nelze všechny tyto znaky zahrnout do AML zákona. V této souvislosti ukládá AML zákon v § 21 odst. 5 písm. a) povinným osobám, aby jejich systém vnitřních zásad zahrnoval podrobný demonstrativní výčet znaků podezřelých obchodů, které se mohou vyskytovat při činnosti konkrétní povinné osoby.

Definice podezřelého obchodu je s ohledem na znění „*jiná skutečnost, která by mohla takovému podezření nasvědčovat*“ velmi široká, což ostatně potvrdil ve svém rozsudku i Nejvyšší správní soud⁸, který uvedl k výkladu tohoto právního pojmu, že „**Podezřelý obchod** ve smyslu § 6 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, **nezahrnuje pouze obchody ve smyslu § 4 odst. 1 tohoto zákona, ale i jiné skutečnosti, které mohou nasvědčovat podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že užití prostředky jsou určeny k financování terorismu.**“ Judikatura tak potvrzuje možnost široké interpretace pojmu podezřelý obchod a podporuje poznatky z praxe, které odhalují různorodost a dynamiku ve způsobech praní špinavých peněz a financování terorismu.

Podezřelým obchodem bude vždy (tzv. obligatorní podezřelý obchod), bez ohledu na výše uvedený demonstrativní výčet, **obchod definovaný v § 6 odst. 2 AML zákona**, tj. vždy když v rámci obchodu nastanou níže uvedené skutečnosti:

- a) klientem nebo skutečným majitelem je osoba, vůči níž ČR uplatňuje mezinárodní sankce podle ZPMS, nebo
- b) předmětem obchodu je nebo má být zboží nebo služby, vůči nimž ČR uplatňuje sankce podle ZPMS.

Dle § 6 odst. 2 AML zákona je tak podezřelým obchodem obchod, ve kterém je přítomen prvek spojený s prováděním mezinárodních sankcí, jako je zařazení klienta, osoby ve vlastnické nebo řídicí struktuře klienta, skutečného majitele klienta, osoby jednající za klienta nebo osoby, která se jinak podílí na obchodu a je povinné osobě známa, na sankční seznam, a také zboží nebo služby, které jsou předmětem obchodu a jsou na ně uvaleny mezinárodní sankce. Povinnost oznámit podezřelý obchod tak nastane bez dalšího vždy u obchodů, které splňují znaky uvedené v § 6 odst. 2 AML zákona.

II. Zjištění podezřelého obchodu

Povinná osoba má **povinnost vyhodnocovat dostupné informace a zjistit podezřelý obchod**, což ji ukládá AML zákon v ustanovení § 18 odst. 1. V kontextu opatření zakotvených v AML zákoně z uvedeného vyplývá, že dostupné informace souvisí s povinností identifikace a kontroly klienta, které jsou zakotveny v § 7 a násl. AML zákona.

⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu 6 Afs/2019-55 ze dne 7. 5. 2020

Z praxe FAÚ vyplývá, že při zjišťování a vyhodnocování podezřelého obchodu povinnou osobou by tato měla přihlížet zejména k:

- a) charakteru obchodu a okolnostem jeho uskutečnění včetně nestandardního chování klienta nebo osoby jednající za něj
- b) charakteru a objemu obvyklých obchodů klienta
- c) rizikovému profilu klienta.

V této souvislosti je vhodné upozornit na skutečnost, že v případě, že povinná osoba neprovedla řádně a včas kontrolu klienta, která je zásadní pro detekci daného podezřelého obchodu a jeho oznámení FAÚ, vystavuje se riziku poškození nejen za nesplnění povinností při identifikaci a kontrole klienta, ale též nesplnění oznamovací povinnosti.

Judikatura správních soudů⁹ k detekci podezřelého obchodu potvrzuje, že jde o povinnost povinné osoby, které se nemůže subjekt zprostit tím, že „daný obchod jako podezřelý nevyhodnotí, ačkoli ze všech okolností případu obchod jako podezřelý vyhodnotit měl a mohl.“.

Pro povinnou osobu, na níž se vztahuje AML vyhláška, se explicitně uplatní pravidlo týkající se detekce podezřelého obchodu, které je zakotvené v § 8 odst. 1 této vyhlášky „v rámci systému vnitřních zásad zavede a uplatňuje vůči klientovi v návaznosti na jeho rizikový profil opatření, která zajistí účinné řízení rizik, zejména aby instituce vždy měla dostatek informací k posouzení rizika spojeného s klientem, obchodem a obchodním vztahem, a aby byla schopna identifikovat případný podezřelý obchod.“.

Část třetí - Oznámení o podezřelém obchodu

Povinná osoba má povinnost oznámit podezřelý obchod FAÚ, tedy finanční zpravodajské jednotce ČR, která je centrálním orgánem pro sběr a analýzu OPO, a to za podmínek stanovených v § 6, § 18 a § 19 AML zákona. V případě členů příslušné profesní komory¹⁰ se uplatní odlišný režim oznamování. V souladu se zvláštním ustanovením § 26 a § 27 AML zákona auditori, soudní exekutoři, daňoví poradci, advokáti a notáři učiní oznámení podle § 18 AML zákona příslušné profesní komoře, která dané OPO předá následně FAÚ bez zbytečného odkladu, nejpozději do 7 kalendářních dnů ode dne zjištění podezřelého obchodu danou povinnou osobou, resp. jejím členem.

Z definice podezřelého obchodu v § 6 AML zákona a z interních předpisů povinné osoby (systém vnitřních zásad a hodnocení rizik dle § 21 a § 21a AML zákona) je třeba vycházet pro určení situací, kdy má dojít k oznámení podezřelého obchodu. OPO ve smyslu ustanovení § 18 AML zákona **podává pouze povinná osoba. Oznámeny musí být všechny podezřelé obchody** (transakce, služby) **včetně pokusů o ně.**

AML zákon v § 21 odst. 5 písm. f) vyžaduje, aby povinné osoby ve svém SVZ uvedly „postup povinné osoby od zjištění podezřelého obchodu do okamžiku doručení oznámení FAÚ tak, aby byla dodržena lhůta stanovená v § 18 odst. 1, jakož i pravidla pro zpracování podezřelého obchodu a určení osob, které podezřelý obchod vyhodnocují“.

⁹ Např. rozsudek Městského soudu v Praze 10 Af 64/2013-50 ze dne 10. 1. 2018

¹⁰ Dle § 4 odst. 16 se mezi příslušné profesní komory pro účely AML zákona řadí:

- a) Česká advokátní komora, je-li povinnou osobou advokát
- b) Notářská komora České republiky, je-li povinnou osobou notář
- c) Komora auditorů České republiky, je-li povinnou osobou auditor
- d) Exekutorská komora České republiky, je-li povinnou osobou soudní exekutor
- e) Komora daňových poradců České republiky, je-li povinnou osobou daňový poradce

Dle zákonného pravidla, které je zakotvené v § 18 odst. 9 AML zákona, se oznámení podezřelého obchodu nepovažuje za porušení smluvní povinnosti mlčenlivosti povinné osoby, jejích zaměstnanců nebo fyzických osob, které jsou pro povinnou osobu činné jinak než v základním pracovněprávním vztahu. Tyto osoby nesmějí být vystaveny odvetným opatřením z důvodu podání OPO, tj. vystaveny jednání, které mohou důvodně považovat za zásah do svých práv či oprávněných zájmů (např. rozvázání smluvního vztahu, odvolání z funkce, snížení mzdy).

Je vhodné upozornit, že pod pojem „oznámení podezřelého obchodu“ se tak řadí pouze oznámení uskutečněná k tomu legitimovanou osobou, a to je povinná osoba, která je vymezena v § 2 AML zákona. Jakékoliv jiné podání (např. od veřejnosti) není oznámením podezřelého obchodu ve smyslu AML zákona, ale v souladu s § 55 odst. 2 AML zákona je klasifikováno jako „jiný podnět“, přičemž takové osobě nesvědčí právo na zpětnou vazbu od FAÚ, tj. vyrozumění o šetření a jeho ukončení, na rozdíl od povinných osob, které podají OPO.

Oznámení podezřelého obchodu zahrnuje **časový faktor** (splnění povinnosti včas) a **faktor kvality oznámení** (splnění povinnosti řádně), tj. v souladu s danými pravidly, kdy nejde jen o formální splnění, ale i o kvalitativní stránku a dodržení všech náležitostí.

1. Časový faktor oznámení

Ustanovení o oznámení podezřelého obchodu, konkrétně § 18 odst. 1 AML zákona, požaduje po povinných osobách, aby oznámily podezřelý obchod **„bez zbytečného odkladu“** po jeho zjištění a *„vyžadují-li to okolnosti případu, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení“*, pak **„neprodleně“** po jeho zjištění.

Lhůta **„bez zbytečného odkladu“** byla do AML zákona zavedena s účinností od 1. 1. 2021 a nahradila předchozí objektivní lhůtu 5 kalendářních dnů ode dne zjištění podezřelého obchodu¹¹. Soudní judikatura potvrzuje, že *„lhůta bez zbytečného odkladu přímo neurčuje, v jakém konkrétním časovém okamžiku je třeba konat. Nemusí nutně znamenat, že je třeba konat ihned, na druhou stranu u jakéhokoliv odkladu konání, který nastane, je třeba vždy v každém jednotlivém případě zjistit, zda se nejedná o odklad zbytečný, a to s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného případu.“*¹². Neurčitý právní pojem „bez zbytečného odkladu“ je tak pro účely AML zákona třeba vykládat jako velmi krátkou lhůtu, která v souladu s důvodovou zprávou k novele AML zákona předpokládá dobu kratší než 5 kalendářních dnů.

Lhůta **„neprodleně“** představuje neurčitý právní pojem, který je však třeba vykládat jako lhůtu bezesporu kratší než „bez zbytečného odkladu“. Vazba na „nebezpečí z prodlení“ bude zpravidla představovat situace, kdy bude povinnou osobou aplikováno opatření odložení splnění příkazu klienta dle § 20 odst. 1 AML zákona s ohledem na zákonnou podmínku *„hrozícího nebezpečí, že bezodkladným splněním příkazu klienta by mohlo být zmařeno nebo podstatně ztíženo zajištění výnosu z trestné činnosti nebo prostředků určených k financování terorismu“*.

Povinné osoby, které jsou vázané AML vyhláškou, musí dle § 17a této vyhlášky určit ve svých vnitřních předpisech (zpravidla SVZ) přiměřenou lhůtu pro šetření možného podezření na praní špinavých peněz nebo financování terorismu. Lhůta musí být stanovena

¹¹ Změna provedena na základě výsledku 5. kola mezinárodního hodnocení České republiky Výborem MONEYVAL z důvodu příliš dlouhé lhůty.

¹² Rozsudek Nejvyššího soudu ČR 30 Cdo 530/2014 ze dne 30. 7. 2015

tak, aby povinná osoba „byla schopna účinně plnit povinnosti k předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu“. Počátek běhu lhůty se váže na okamžik „kdy získala informaci o provedení obchodu či chování klienta, která zakládá možné podezření na legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu“. Lhůta je tedy vždy odvozena od okamžiku vygenerování informace („alertu“) o dané nestandardní situaci, tedy od okamžiku, kdy instituci dostala k dispozici informace o nestandardním chování. Není přitom vázána na okamžik, kdy instituce tyto alerty sama vyhodnotí a zjistí či vyvrátí faktické podezření, ale na okamžik, kdy toto učinit může, neboť má informace k provedení vyhodnocení k dispozici.

2. Náležitosti oznámení podezřelého obchodu

Vedle časového faktoru oznámení podezřelého obchodu je však důležitý také **faktor kvality podaného oznámení podezřelého obchodu**, tj. jeho obsah včetně souvisejících dokumentů.

Základní náležitosti oznámení podezřelého obchodu jsou stanoveny v § 18 AML zákona, a to v odst. 2, 3, 5, 6, 7 a 8 tohoto ustanovení.

Oznámení podezřelého obchodu by mělo (v závislosti na konkrétních okolnostech) obsahovat zejména následující informace:

I. Referenční údaje

V úvodní části by oznámení povinné osoby mělo odkazovat na číslo jednací či jiné unikátní číslo přiřazené danému oznámení podezřelého obchodu.

II. Identifikační údaje oznamovatele podezřelého obchodu

Obchodní firma nebo název včetně odlišujícího dodatku nebo dalšího označení; sídlo (adresa k doručování); identifikační číslo; typ povinné osoby s odkazem na příslušné ustanovení § 2 AML zákona (uvést příslušný odstavec, písmeno a bod odpovídající typu povinné osoby).

III. Údaje toho, koho se oznámení týká

A) Identifikační údaje fyzické osoby:

Všechna jména a příjmení (ve sporných případech jednoznačně rozlišit jméno a příjmení); rodné číslo, a nebylo-li přiděleno, datum narození, místo narození, pohlaví, bydliště (trvalý nebo jiný pobyt), státní občanství, druh a číslo průkazu totožnosti, stát, popř. orgán, který jej vydal a doba jeho platnosti.

B) Identifikační údaje fyzické osoby - podnikatele:

Kromě údajů podle bodu A) obchodní firma, odlišující dodatek nebo další označení, místo podnikání a identifikační číslo.

C) Identifikační údaje právnické osoby:

Obchodní firma nebo název včetně odlišujícího dodatku nebo dalšího označení, sídlo, identifikační číslo nebo obdobné číslo přidělované v zahraničí, u osob, které jsou jejím statutárním orgánem nebo jeho členem údaje podle bodu A), a údaje fyzické osoby podle bodu A), která jejím jménem jedná v daném obchodu. Je-li statutárním orgánem, jeho členem nebo skutečným majitelem této právnické osoby jiná právnická osoba, uvedou se i její identifikační údaje.

Dále v rozsahu bodu A) údaje fyzické osoby, která jedná jménem toho, koho se oznámení týká, pokud je v oznamovaném podezřelém obchodu fyzická osoba zastoupena, a vždy v případě právnické osoby.

D) Identifikační údaje svěřenského fondu:

Označení svěřenského fondu a identifikační údaje jeho svěřenského správce podle bodu A), B či C). Platí i pro obdobná právní uspořádání jako např. trust, fiducie.

IV. Označení typu oznámení podezřelého obchodu

Oznamovatel by měl v oznámení uvést, které oblasti podléhající AML zákonu se oznámení týká

- Legalizace výnosů z trestné činnosti
- Financování terorismu
- Financování šíření zbraní hromadného ničení
- Mezinárodní (národní) sankce ve smyslu ZPMS - v tomto případě povinná osoba plní také svoji oznamovací povinnost dle § 10 ZPMS.

V. Popis předmětu a podstatných okolností podezřelého obchodu

Oznamovatel uvede předmět a podstatné okolnosti podezřelého obchodu, které jsou mu známy. Podrobně uvede zejména: důvod transakce resp. obchodu, který účastník obchodu uvádí; popis použité hotovosti či jiných platebních prostředků a další okolnosti hotovostní platby; měnu; časové údaje; čísla účtů, které s oznamovaným podezřelým obchodem souvisí nebo mají souviset, včetně identifikace jejich majitelů a disponentů, má-li k této informaci oznamovatel přístup; čím je obchod podezřelý; případně i zjištěná telefonní a faxová čísla; popis a evidenční čísla dopravních prostředků; popis chování účastníka obchodu i jeho společníků a další informace, které by mohly mít informační význam k zúčastněným osobám či předmětné transakci.

Případně jakékoli další informace, které by mohly s podezřelým obchodem souviset a jsou významné pro jeho posouzení z hlediska opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu.

Součástí popisu jsou kopie všech v oznámení uváděných a s předmětem oznámení souvisejících dokladů, které má oznamovatel k dispozici.

VI. Informace o provedení, neuskutečnění či odložení obchodu

Oznamovatel uvede, zda a kdy byl obchod proveden.

Pokud k jeho provedení nedošlo s ohledem na uplatnění blokačních opatření, pak oznamovatel tuto skutečnost uvede a upřesní, zda byl aplikován:

- § 15 AML zákona (Neuskutečnění obchodu) a z jakých důvodů zde uvedených,
- § 20 odst. 1 AML zákona (Odložení splnění příkazu klienta),

- § 11 ZPMS (Nakládání s majetkem, na který se vztahují mezinárodní sankce) v případě oznámení ve vztahu k mezinárodním sankcím.

Současně oznamovatel uvede:

- datum a čas blokace
- povahu blokováného majetku a jeho výši v CZK (částka, ks, apod.)
- další případné informace k majetku (jeho umístění, vlastnosti, kdo ho vlastní či užívá – pokud je odlišný od oznamovaného subjektu)

Oznamovatel by měl vždy uvést důvod, proč obchod byl nebo nebyl proveden.

VII. Kontrola klienta

Oznamovatel v oznámení uvede skutečnost, že neprovedl kontrolu klienta, pokud z jeho strany došlo k uplatnění § 9b písm. a) AML zákona (Neprovedení kontroly klienta) a v této souvislosti oznamuje podezřelý obchod. V takovém případě pak musí ještě v oznámení uvést následující informace dle § 18 odst. 7 AML zákona:

- okolnosti a důvody neprovedení kontroly klienta nebo její dílčí části
- konkrétní postup v rámci kontroly klienta nebo její části, který povinná osoba neprovedla.

VIII. Kontaktní informace oznamovatele

Jméno, příjmení a pracovní zařazení osoby, která za povinnou osobu podává konkrétní oznámení podezřelého obchodu (lze nahradit kódem, který kontaktní osobě přidělí povinná osoba a tento kód spolu s informací o určení kontaktní osoby podle § 22 AML zákona předem sdělí FAÚ, pokud oznámení podává přímo „kontaktní osoba“), možnosti spojení k přijetí pokynů od FAÚ, včetně možnosti spojení i mimo obvyklou pracovní dobu (telefon, e-mail, fax).

Kontaktní informace oznamovatele se uvedou odděleně od vlastního textu oznámení; musí však z nich být zřejmé, ke kterému oznámení se vztahují.

IX. Podací informace

Datum, čas a místo podání oznámení a podpis (nebo kód) osoby plnící oznamovací povinnost, která je současně odpovědná za správnost uvedených údajů.

X. Přílohy k oznámení

Nedílnou a velice významnou součástí oznámení podezřelého obchodu jsou přílohy, které dokládají informace uvedené v oznámení. Jako příklad lze uvést kopie dokladů totožnosti, smlouva, objednávka, emailová komunikace, apod.

Příkládané přílohy by měly být označeny názvem nebo číslem pro jejich přehlednost.

3. Zpětná vazba

V souladu s § 55 odst. 3 AML zákona FAÚ poskytuje vždy ke každému OPO zpětnou vazbu, kterou obdrží pouze povinná osoba, která oznámení podala, a to s ohledem na níže uvedenou striktní povinnost mlčenlivosti. Zpětná vazba se poskytuje až po ukončení šetření ze strany FAÚ, přičemž šetření podezřelého obchodu není správním řízením podle správního řádu, ale uplatní se na něj zvláštní úprava obsažená v AML zákoně¹³.

¹³ Potvrzeno i rozsudkem NSS 6 Afs 129/2019-55.

Smyslem zpětné vazby je pomoci povinným osobám průběžně vyhodnocovat efektivitu detekce podezřelých obchodů a tím i efektivitu fungování celého AML systému v ČR. S měnícím se portfoliem reportujících povinných osob a častým personálním změnám v příslušných AML/compliance týmech vyvstala potřeba intenzivněji řídit i kontrolu kvality postupu povinných osob při oznamování podezřelých obchodů. Jako vhodný nástroj k této kontrole slouží rozšířená zpětná vazba povinným osobám, zahrnující mimo jiné informaci o dodržování klíčových požadavků ve smyslu AML zákona, přičemž se soustředí na formální stránku (např. procesní postup, náležitosti) i obsahovou stránku OPO (např. kvalita popisu, chyby v údajích).

V rámci zpětné vazby FAÚ povinné osobě v obecné rovině sdělí výsledek šetření prováděného na základě příslušného OPO. Povinná osoba tak může snadno vyvodit, jaké rizikové scénáře aplikované v rámci její AML činnosti jsou úspěšné z hlediska reálné detekce protiprávního jednání. V případě vedení hloubkového analytického šetření obdrží povinná osoba rovněž hodnocení kvality podaného oznámení o podezřelém obchodu včetně případných procesních pochybení s hodnotící známkou na škále 1 až 3:

- známka 1 = bez zjištěných nedostatků
- známka 2 = zjištěné nedostatky
- známka 3 = zjištěné závažné nedostatky

V případě hodnotících známek 2 nebo 3 obdrží povinná osoba rovněž seznam nedostatků, které byly u podaného oznámení detekovány.

4. Povinnost mlčenlivosti

Na oznámení podezřelého obchodu, jeho šetření a úkony učiněné FAÚ včetně souvisejících skutečností, se v souladu s § 38 AML zákona uplatní striktní povinnost mlčenlivosti, která dopadá mimo jiné na povinnou osobu, její zaměstnance a fyzické osoby, které jsou pro povinnou osobu činné jinak než v základním pracovněprávním vztahu.

Povinnost mlčenlivosti nezaniká ani v případě, že jsou výše uvedení zaměstnanci nebo fyzické osoby, které jsou pro povinnou osobu činné jinak než v základním pracovněprávním vztahu, převedeni na jinou práci nebo ukončí svoji práci pro povinnou osobu.

Obdobně pak povinnost mlčenlivosti dopadá na každého, kdo se o skutečnostech uvedených v § 38 odst. 1 AML zákona dozví.

S porušením povinnosti mlčenlivosti je spojena přestupková odpovědnost, kdy může na základě § 43 AML zákona dojít k uložení pokuty až do výše 1 mil. Kč.

Část čtvrtá – Forma oznámení podezřelého obchodu a možnosti spojení

V rámci ustanovení § 19 AML zákona je upravena forma oznámení podezřelého obchodu. Povinná osoba musí **OPO podat vždy písemně**, a to jedním z následujících způsobů stanovených zákonem:

- **elektronicky způsobem zajišťujícím důvěrnost přenášených údajů**
- **nebo v listinné podobě doporučeným dopisem.**

Přestože AML zákon umožňuje povinným osobám několik možných způsobů podání OPO, je preferovaným způsobem, s ohledem na rychlost, hospodárnost, efektivnost a šetření základních lidských práv, zejména způsob doručení prostřednictvím elektronických zabezpečených kanálů.

Formu zabezpečeného elektronického podání představují tyto alternativní způsoby oznámení:

- 1) **Kanál MoneyWeb** nebo **MoneyWeb Lite** - jeho využití je možné po kladném vyřízení žádosti o certifikát, více na <https://ca.moneyweb.cz/#lite>
- 2) **Elektronický formulář k zaslání oznámení podezřelého obchodu** – umístěný na webových stránkách Finančního analytického úřadu, viz. <https://fau.gov.cz/oznameni-o-podezrelem-obchodu>.
- 3) **Datová schránka povinné osoby** - nelze využít datovou schránku jiného subjektu

Upozorňujeme, že **OPO nelze podat e-mailem**. Důvodem je skutečnost, že není splněn zákonný požadavek na zajištění důvěrnosti přenášených údajů, tj. není zajištěna ochrana informací podléhajících mlčenlivosti.

Část pátá – Závěrečná ustanovení

I. Přehled verzí pokynu

- Pokyn č. j. FAU-48272/2015/24 ze dne 16. prosince 2015, platný od 16. 12. 2015 do 29. 8. 2025
- Pokyn č. j. FAU-121182/2025/03 ze dne 15. srpna 2025, platný od 30. 8. 2025

II. Účinnost

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem 29. 8. 2025.

Ing. Jiří Hylmar
ředitel